

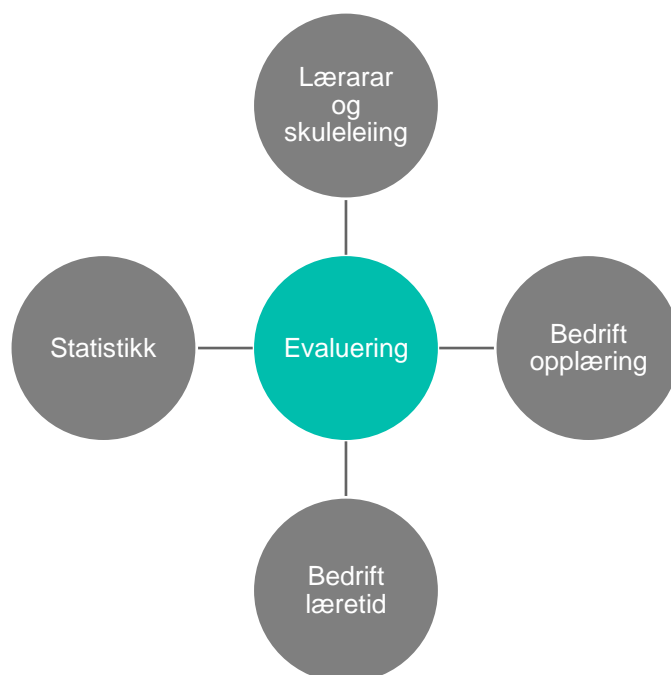
Evaluering av samarbeidsprosjektet i Nordhordland

Utarbeidd av seksjon for forskning, kompetanse og internasjonalisering i Vestland fylkeskommune

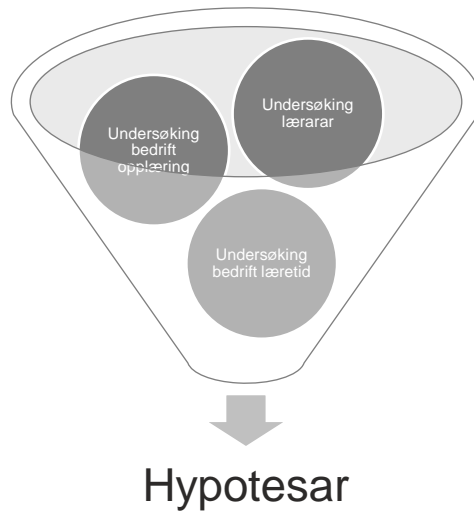
Evalueringa av prosjektet skulle ta utgangspunkt i to vg2 årskull som har vore gjennom prøveordning (2018/2019 og 2019/2020). Dette ville gi to år med erfaring hos lærarar og opplæringsbedrifter, eit år med erfaring frå lærebedrifter, samt to år med statistikk som ein kan sjå opp mot resultat frå tidlegare år. Grunna Covid-19 må data frå det siste kullet (2019/2020) sjåast bort i frå. Endra undervisningsform og endra marknadssituasjon kan påverke resultata og gjer det difor umogleg å isolere kva effekt ordninga har. Vi står difor igjen med eitt reelt prøveår. Dette er eit tynt grunnlag. Som dykk vil sjå i evalueringa er det også få aktuelle respondentar i undersøkingane, og statistikken bygger på eit lågt elevtal, spesielt for bygg- og anleggsteknikk på Austrheim. Sjølv om evalueringa ikkje har spesielt godt grunnlag kan den nyttast som supplement til kvalitativ informasjon.

Metode

Evaluering av prøveordninga si effekt på læring blir gjennomført etter følgende modell:

Evalueringa er bygga på resultat for undersøkingar og statistikk. Tilpassa undersøkingar går ut til lærarar innan programfag og fellesfag, bedriftene som har hatt elevar ute i bedrift under prøveordninga, og bedrifter som har hatt lærlingar som har vore med på prøveordninga.

Undersøkingane har få respondentar og er difor ikkje i seg sjølv godt nok grunnlag. Resultat frå undersøkingane blir difor brukt til å utforme hypotesar. Hypotesane skal sjåast opp mot statistikk. Det vert ikkje gjort forsøk på å konkludere i denne evalueringa. For å kunne konkludere må informasjonsgrunnlaget vere større.

Evalueringa skal forsøke finne svar på følgande spørsmål:

- Har ordninga ført til auka læringsutbytte?
- Har bedriftene fått betre lærlingar?
- Er det blitt betre kontakt mellom skulene og næringslivet?
- Har modellen endra høve for investeringar?
- Kva overføringsverdi har modellen til andre fag?

1. Resultat frå undersøking opplæringsbedriftene.

Undersøkinga gjekk ut til opplæringsbedrifter. Opplæringsbedrifter er bedrifter som har elevar i opplæring i vg2. Undersøkinga hadde 13 respondentar. Største delen av bedriftene hadde elevar frå Knarvik VGS.

Eg har/har hatt elevar i VG2 skuleåret 2018/2019 frå :		
	Respondentar	Prosent
Knarvik vgs	10	71,4%
Austrheim vgs	4	28,6%
Eg har ikkje hatt elev i bedrift frå dette kullet	0	0,0%
I alt	14	100,0%

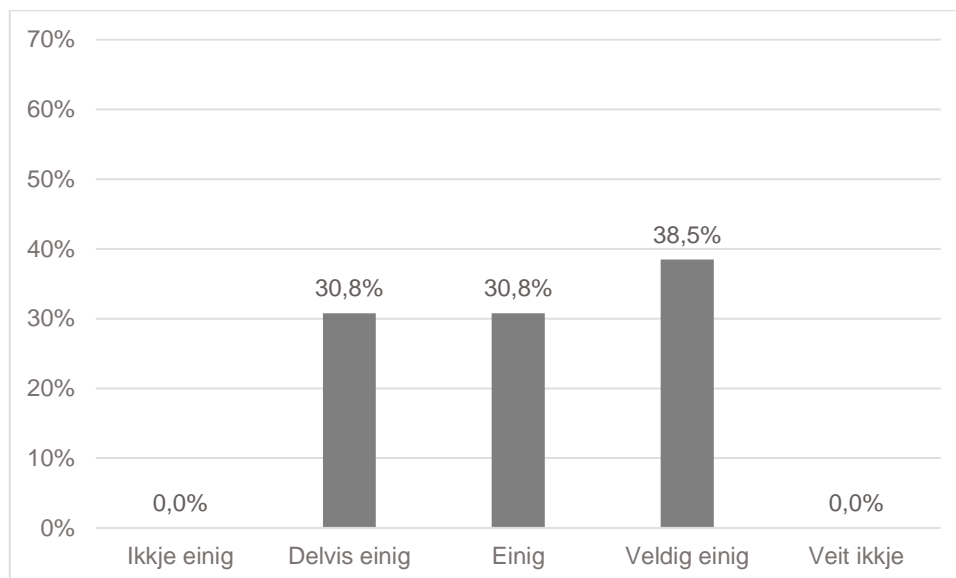
Eg har hatt elevar frå utdanningsprogramma:		
	Respondentar	Prosent
Bygg og anleggsteknikk	4	30,8%
Teknikk og industriell produksjon	9	69,2%
I alt	13	100,0%

Opplæringsbedriftenes vurdering av læringsutbytte.

Spørsmål 1.1

9 av 13 respondentar meinte at elevane frå prøveprosjektet vil kome raskare ut i lære. Ingen respondentar var ueinig i påstanden.

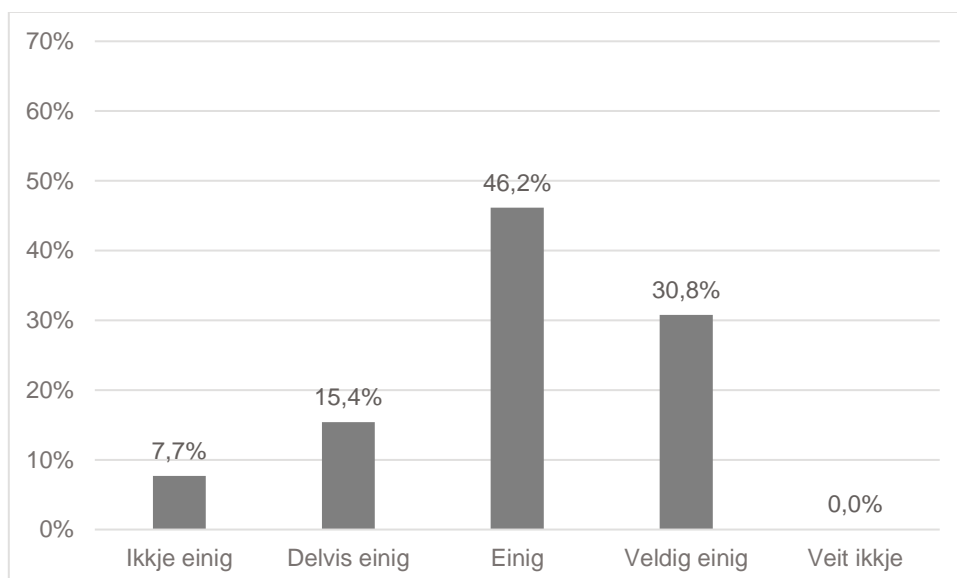
Påstand: "Eg meiner desse elevane kjem raskare ut i lære."

Spørsmål 1.2

At dette skuldast fleire veker i bedrift på vg2 kan delvis bekreftast gjennom at 10 av 13 svara at auka tal veker i bedrift gir betre kvalifiserte lærlingar. Ein respondent var ikkje einig i at fleire veker i bedrift på vg2 gir betre kvalifiserte lærlingar.

Påstand: "Auka tal veker i praksis på VG2 gir betre kvalifiserte lærlingar."

Respondentane blei også spurd om å dele sine tankar i tekst:

Ikkje einig:

«Opplæringsplanen starter etter oppstart av læretid. Utplaseringsukene er ikke del av opplæringsplan. Elevene er innom flere fagområder, og bruker tiden på å få bedre forståelse for fagretningene.»

Delvis einig:

«Eg meiner det er viktig at elevane får felles grunnleggande opplæring på skule, at dei har eit godt grunnlag før dei kjem ut i bedrift. At ikkje meir blir overlatt bedrifter i lengre praksisperioder. Eksempel: Elevane trengje ikkje vere kjempegode til å sveise, men dei skal ha ein god grunnleggande kjennskap til teori og bakgrunn for sveising, samt HMS delen.»

Einig:

«Det bør telje positivt for eleven å ha tilegna seg erfaring via lengre praksis ute på ein reell arbeidsplass. Det gir større erfaring faglig og til det å måtte forholde seg til medarbeidere, regler og rutiner på arbeidsplassen. Det gir truleg ein større trygghet hjå eleven.»

«Det er mer motiverende for eleven å delta i produksjon av deler til industrien.»

«Det må være balanse mellom praksis og teori.»

Veldig einig:

«Potensielle lærlinger blir meir motivert og får mjuk start på arbeidslivet og får også testa motivasjon og hindrar feilvalg av utdanning.»

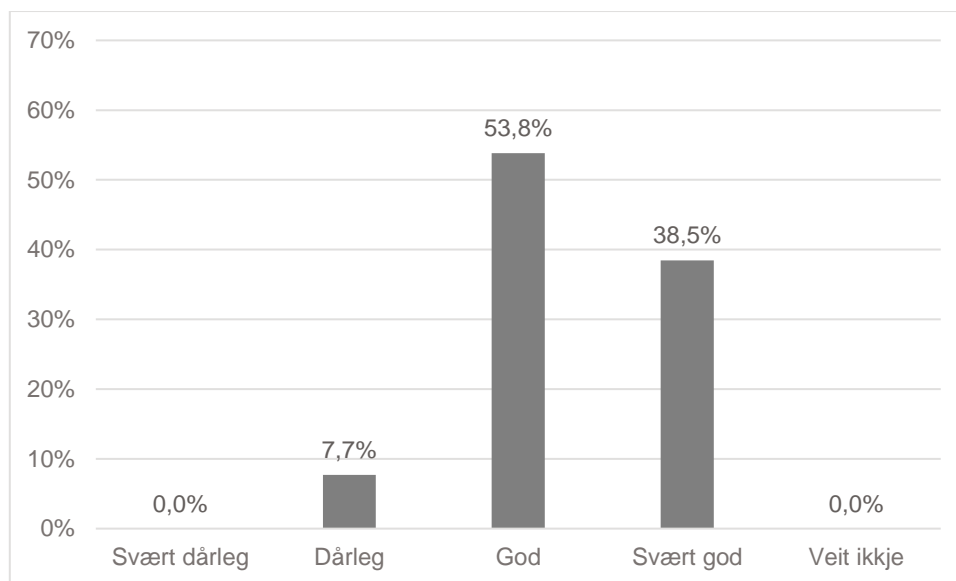
«De får meir gangen i ting de gjer.skjønner meir kvifor de gjer det når de går til neste steg i byggeprosjektet.»

«Dei får bedre tid til å være med på fleire deler av bedriften sine oppgåver. Dei vil og bli bedre kjent med dei ansatte. Og vil føle seg tryggere i arbeidet.»

Spørsmål 1.3

Den samla vurderinga av bedriftene sin erfaring med ordninga er god. 92 % ga positiv respons.

Spørsmål: Kva er di samla vurdering av å ha elevar i praksis i fleire veker?

Respondentane blei også spurd om å dele sine tankar i tekst:

Dårlig:

«Bedriften blir ansvarlig for grunnopplæring. Dette krever ekstra resurser fra bedriften. Færre elevar fra andre skoler får mulighet til arbeidstrening på grunn av at prøveordningen beslagla flere uker.»

God:

«Vi blir bedre kjent med elevane. Vi får gitt dei ein bedre start før dei skal i event lære hos oss.»

«Eg meiner 5 veker utplassering i ei bedrift kan vere for lenge. Trur de kan ha godt av å se flest mulig bedrifter i tida dei har praksis, da hadde det vert bedre at dei var innoom to bedrifter på disse fem vekene. Vil tru at målet med praksis er at dei skal dra til seg mest mulig inntrykk og erfaring, ikkje at dei skal komme inn i ein "tralt"»

«Eleven får bredere erfaring med ein arbeidsplass med tanke på kollegaer, rutiner og fagkunnskap.»

«Elevane kjem bedre inn i bedriftskulturen, og føler seg tryggare.»

Svært god:

«Eleven får tid til å sette seg inn i og delta i produksjonen på bedriften.»

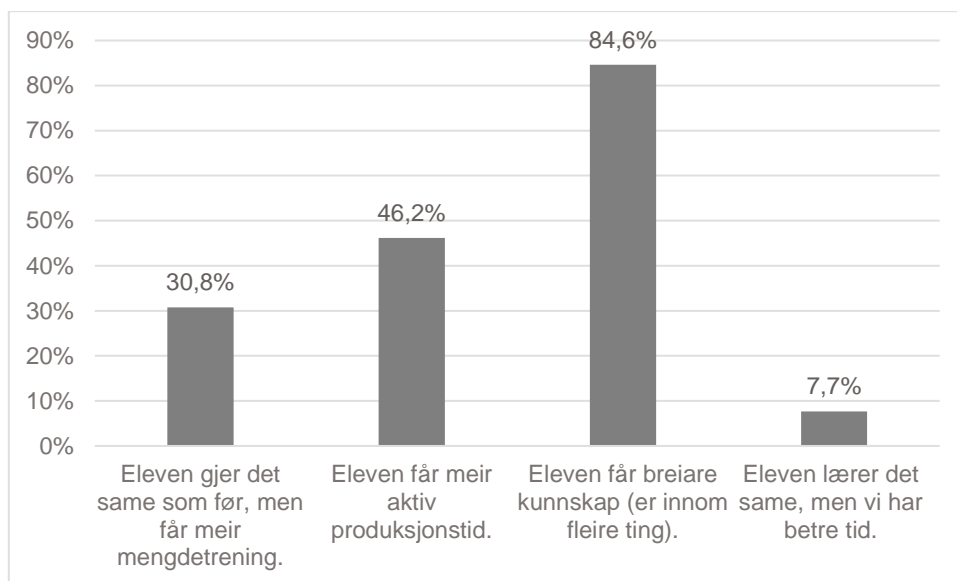
«Får testa yrket i meir enn ein liten periode.»

«Ser meir av arbeidsmoralen deres og viljen deres til å lære. Alle kan stå på en uke har du meir får du sjå hva som bur i de.»

Spørsmål 1.4

Det er størst einigheit om at fleire veker i bedrift gir elevane breiare kunnskap.

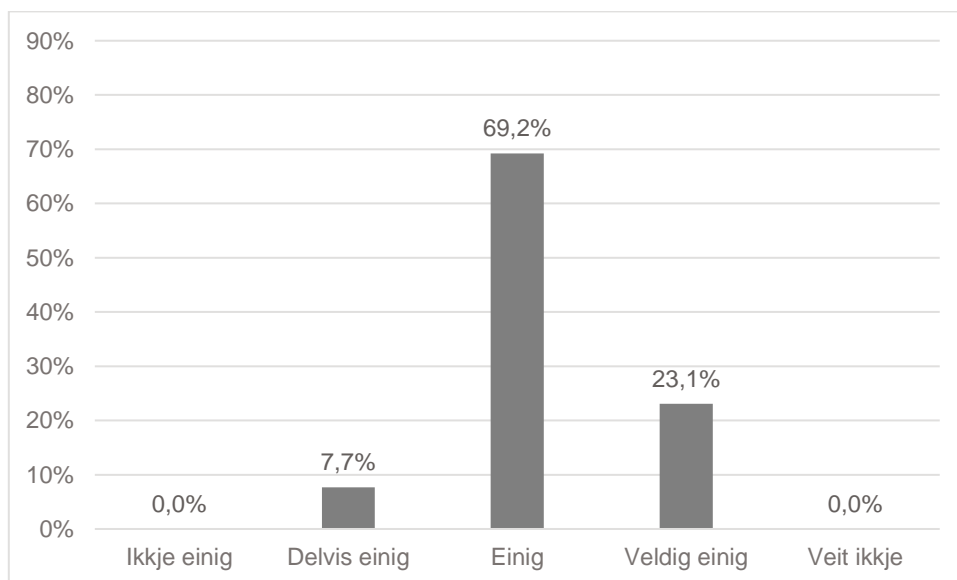
Spørsmål: Korleis blir den ekstra tida eleven er i bedrift nytta? Du kan krysse av på fleire.

Spørsmål 1.5

Det er også god oppslutning om at prøveordninga gir tilgjenge til utstyr som skulen ikkje har.

Påstand: "Auka tal veker i praksis gir eleven betre tilgang til å bruke spesialisert utstyr."

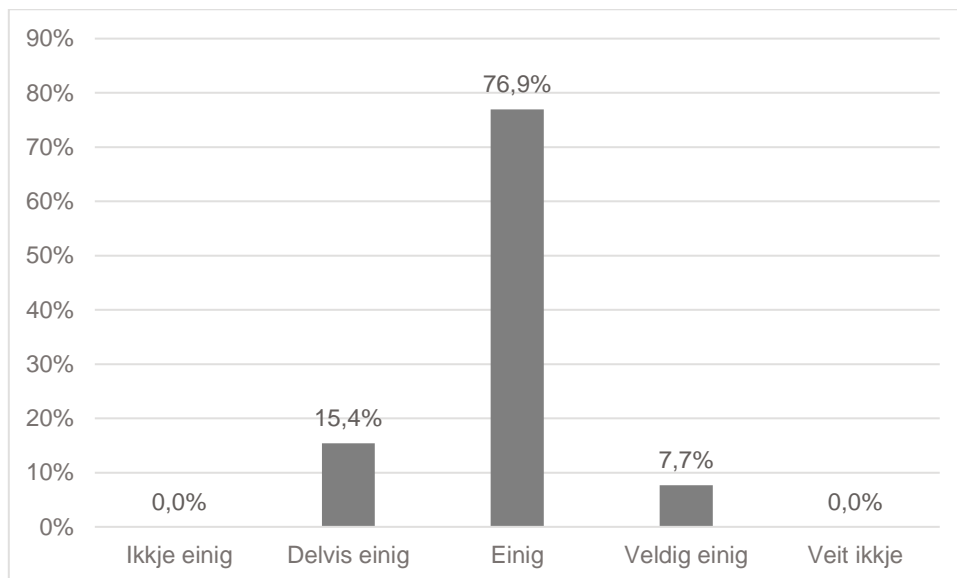

Samarbeid mellom skule og bedrift

Spørsmål 1.6

Ordninga kan sjå ut til å ha effekt på samarbeid mellom skule og opplæringsbedriftene, gjennom betre dialog.

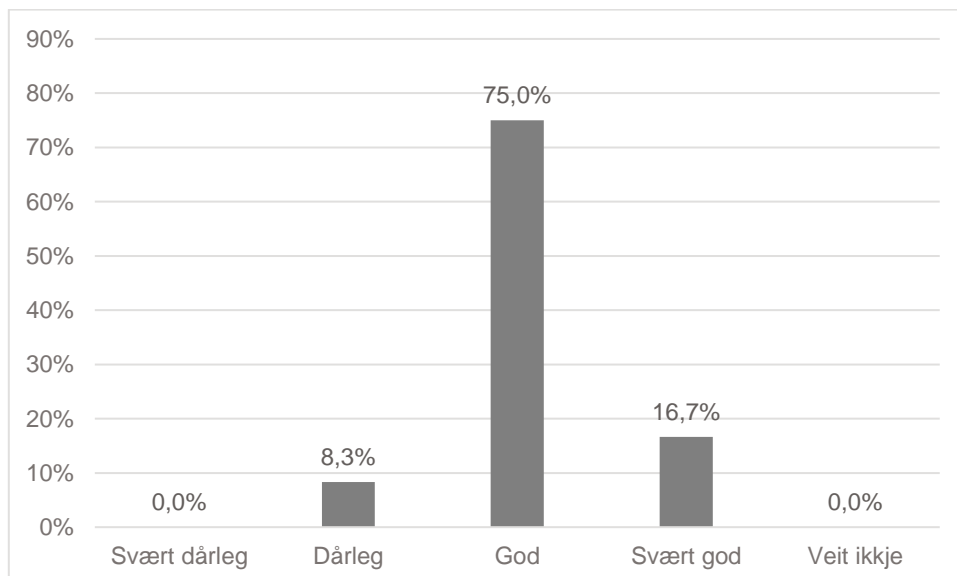
Påstand: "Det er blitt lettare å gje faglege tilbakemeldingar til skulen."

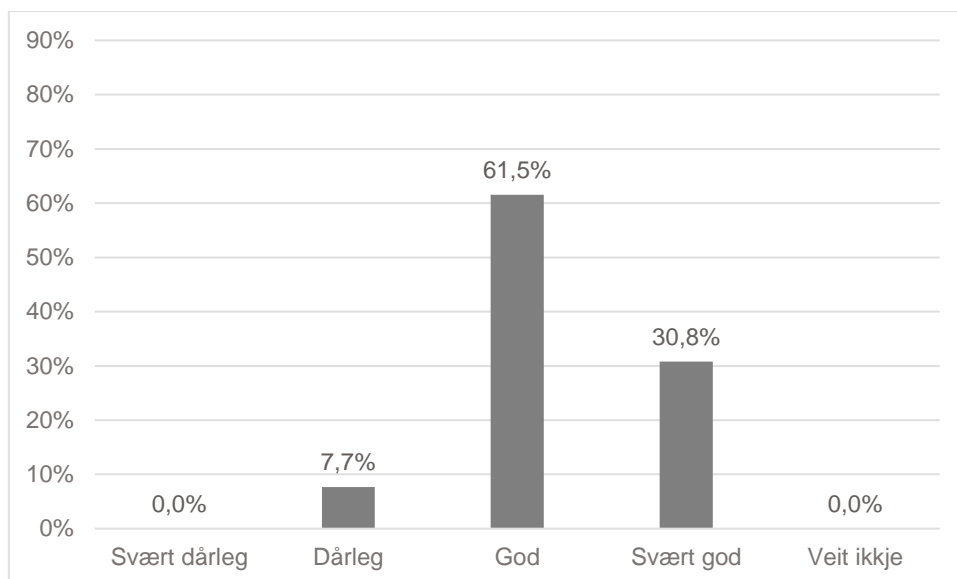
Spørsmål 1.7/1.8

Forbetringa bygger på eit samarbeid som ser ut til å ha vore godt frå før.

Spørsmål: «Før ordninga: Vurder kontakten mellom lærar og deg som bedrift rundt den enkelte elevs opplæring og vurdering.»

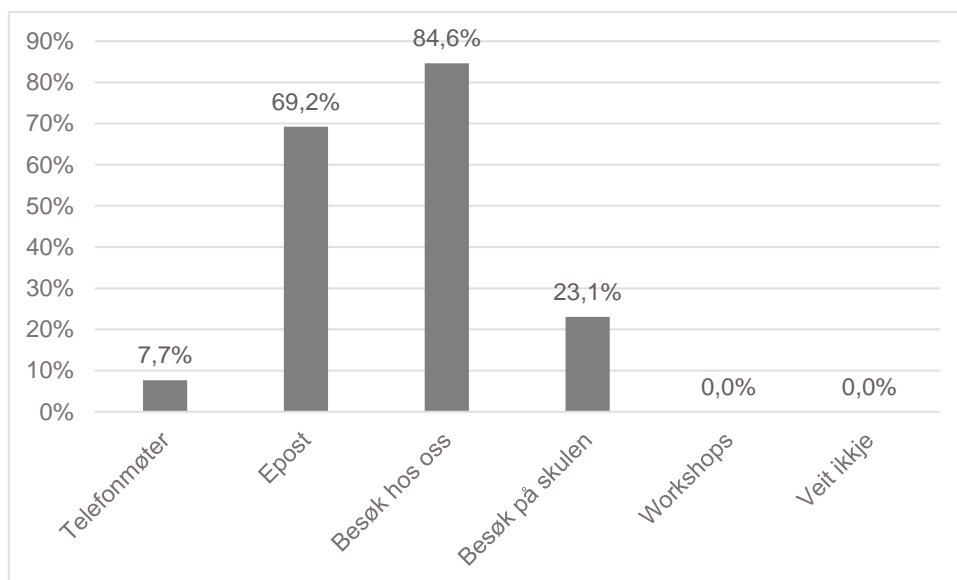
Spørsmål: «Under ordninga: Vurder kontakten mellom lærar og deg som bedrift rundt den enkelte elevs opplæring og vurdering.»

Spørsmål 1.9

Bedriftene ynskjer å samarbeide med skulen gjennom e-post og besøk ute i bedrifta.

Spørsmål: «Kva vil for deg vere ønska samarbeidsform mellom deg og lærar? Du kan krysse av på fleire.»

Basert på resultatane frå undersøkinga legg vil til følgjande hypotesar i spørsmålsstrukturen vår:

- Har ordninga ført til auka læringsutbytte?
  - **Ordninga gir elevane breiare kunnskap**
  - **Ordninga gir elevane tilgjenge til utstyr skulen ikkje har**
- Har bedriftene fått betre lærlingar?
  - **Ordninga bidreg til å få elevane raskare ut i lære**
- Er det blitt betre kontakt mellom skulene og næringslivet?

- **Ordninga har gjort det lettare for bedrifter å gje faglege tilbakemeldingar til skulen**
- **Ordninga har styrka ein allereie god kontakt mellom opplæringsbedrifter og skule**
- Har modellen endra høve for investeringar?
- Kva overføringsverdi har modellen til andre fag?

2. Resultat frå undersøking til lærebedrifter.

Undersøkinga hadde 9 respondentar, men berre 6 kunne bekrefte at dei hadde hatt lærlingar for prøveordninga innafor faga vi ser på, og fekk gå vidare til spørsmåla.

Kva utdanningsprogram kjem lærlingane du tek inn frå?		
	Respondentar	Prosent
Bygg og anleggsteknikk	4	40,0%
Teknikk og industriell produksjon	5	50,0%
Anna	1	10,0%
I alt	10	100,0%

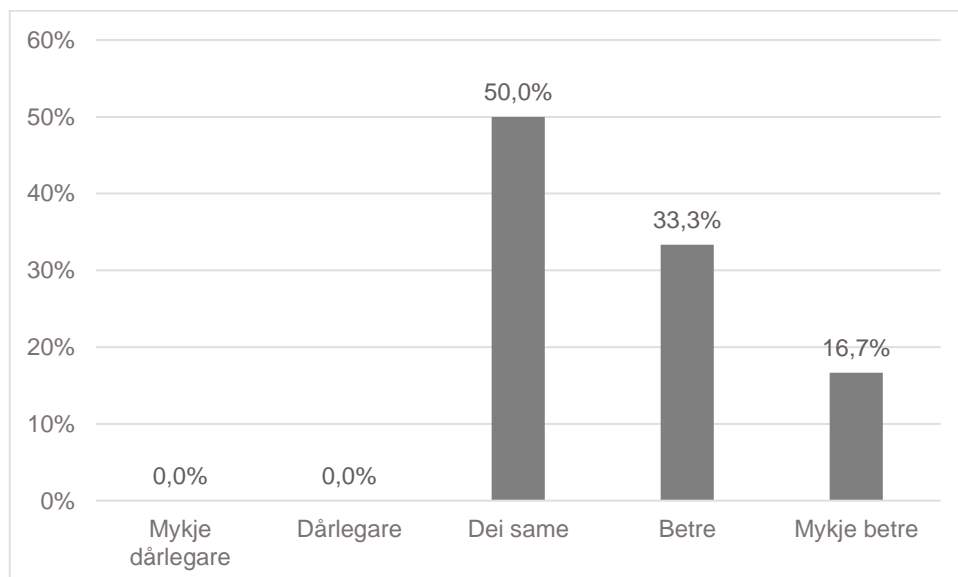

Har du/ har du hatt lærling som gjekk på VG2 skuleåret 2018/2019?		
	Respondentar	Prosent
Ja	7	77,8%
Veit ikkje, men hadde lærling frå prøveordninga	1	11,1%
Nei, har ikkje hatt lærling frå dette kullet	1	11,1%
I alt	9	100,0%

Spørsmål 2.1

Tre av seks respondentar vurderte dei faglege ferdigheitene som betre samanlikna med lærlingar frå før prøveordninga. Ingen vurderte dei som dårlegare.

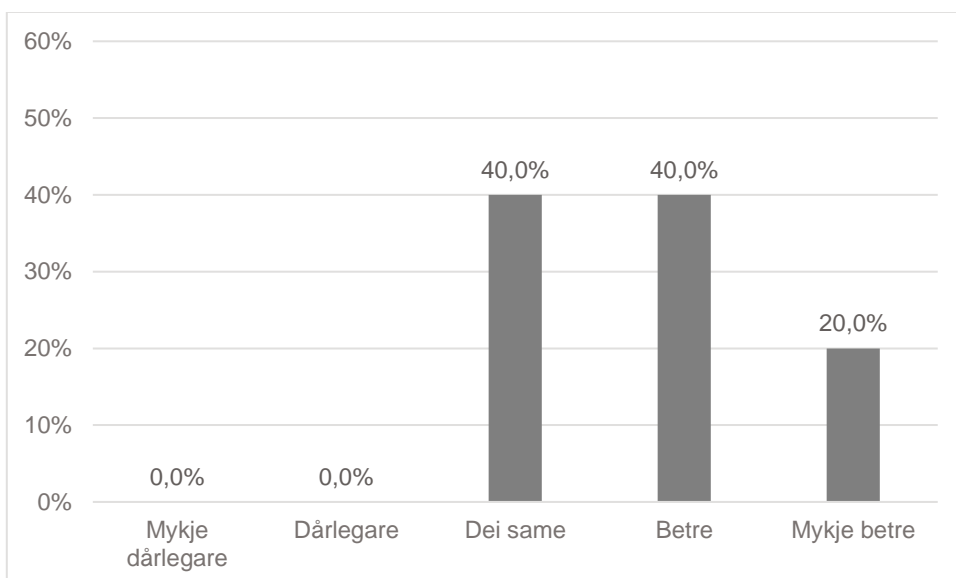
Spørsmål: «Vurder lærlingen/lærlingane frå dette kullet opp mot tidlegare lærlingar. Dei faglege ferdigheitene er:»

Spørsmål 2.2

Det same var tilfelle for vurdering av samarbeidsevnene. Tre av fem svara at dei var «betre» eller «mykje betre».

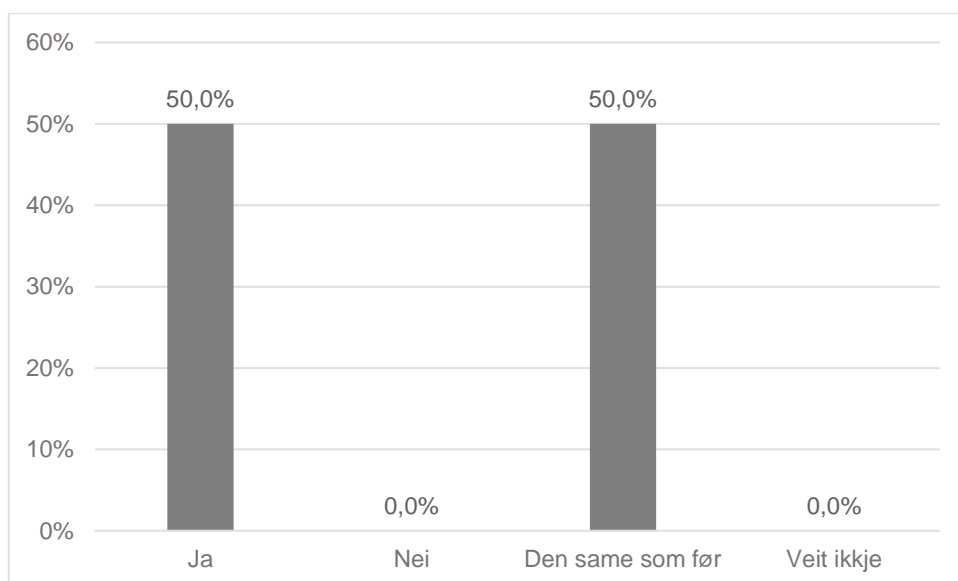
Spørsmål: «Evne til å samarbeide er:»

Spørsmål 2.3

Tre av seks svara at elevane frå prøveordninga har betre grunnlag for å få jobb.

Spørsmål: Har elevane frå denne ordninga betre grunnlag for å få jobb hos deg?

Basert på resultatata frå undersøkinga legg vil til følgande hypotesar i spørsmålsstrukturen vår (utheva tekst):

- Har ordninga ført til auka læringsutbytte?
  - Ordninga gir elevane breiare kunnskap
  - Ordninga gir elevane tilgjenge til utstyr skulen ikkje har
- Har bedriftene fått betre lærlingar?
  - Ordninga bidreg til å få elevane raskare ut i lære
  - **Ordninga gir lærlingar med høgare faglege ferdigheiter**
  - **Ordninga gir lærlingar med betre samarbeidsevner**
  - **Ordninga gir lærlingane betre føresetnad til å få arbeid etter læretid**

- Er det blitt betre kontakt mellom skulene og næringslivet?
  - Ordninga har gjort det lettare for bedrifter å gje faglege tilbakemeldingar til skulen
  - Ordninga har styrka ein allereie god kontakt mellom opplæringsbedrifter og skule
- Har modellen endra høve for investeringar?
- Kva overføringsverdi har modellen til andre fag?

3. Resultat frå undersøking til lærarar.

Undersøkinga hadde totalt 13 respondentar. 7 av desse kom frå Knarvik vgs (bygg og anleggsteknikk). 6 av 13 lærarar underviser i programfag, resterande i fellesfag. Lærarar i fellesfag fekk ulike spørsmål enn lærarar i programfag.

Eg er lærar ved:		
	Respondentar	Prosent
Knarvik vgs	7	53,8%
Austrheim vgs	6	46,2%
I alt	13	100,0%

Eg underviser elevar på:		
	Respondentar	Prosent
Bygg og anleggsteknikk	7	53,8%
Teknikk industriell produksjon	6	46,2%
I alt	13	100,0%

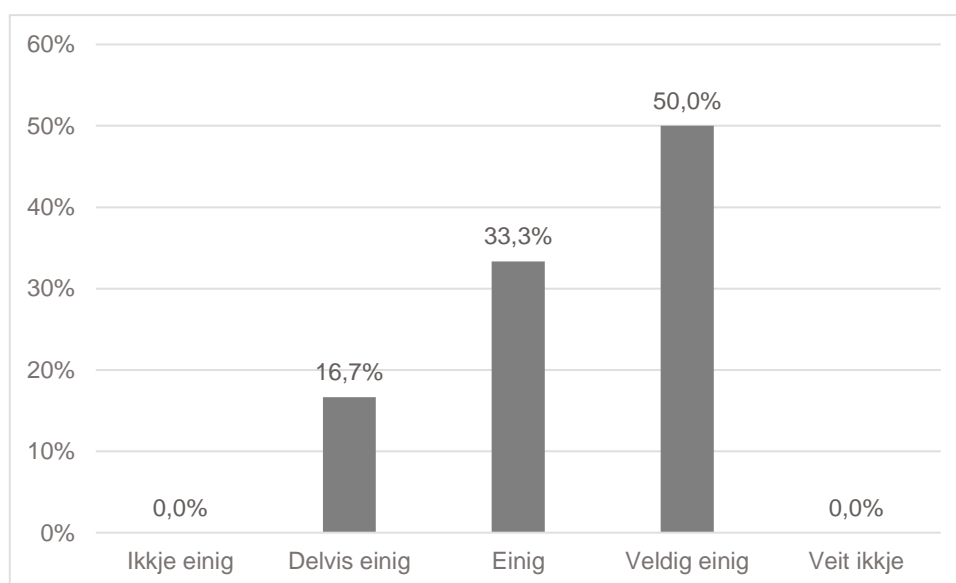
Eg underviser i:		
	Respondentar	Prosent
Programfag	6	46,2%
Fellesfag	7	53,8%
Begge deler	0	0,0%
I alt	13	100,0%

Spørsmål 3.1

Største parten av lærarane i program fag var einig i påstanden om at fleire veker i bedrift gir auka læringsutbytte i programfaga.

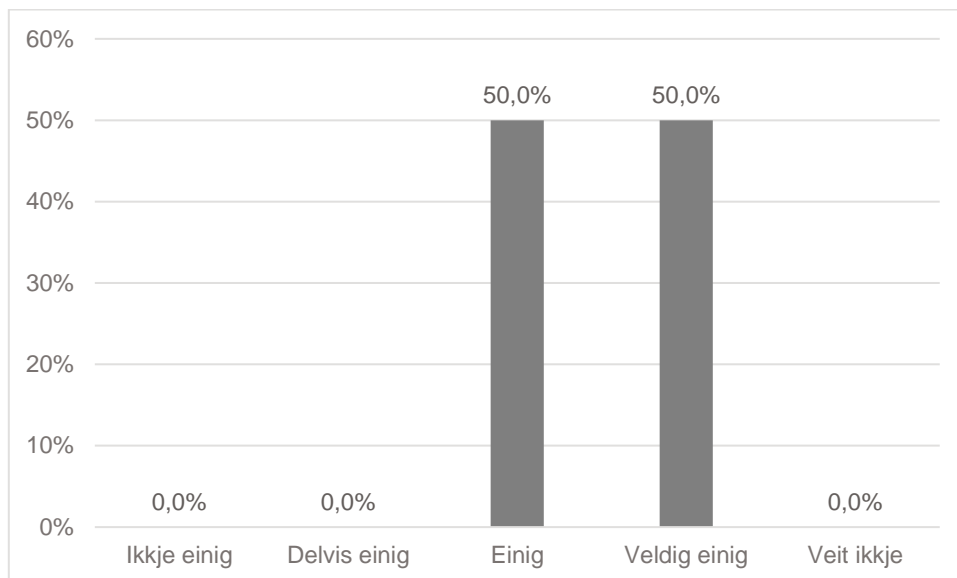
Påstand: «Vurder påstanden:

Eg meiner fleire veker ute i bedrift har ført til auka læringsutbytte i programfaga.»

Det var full oppslutning om at ordninga gir elevane meir praktisk erfaring med utstyr som skulen ikkje har.

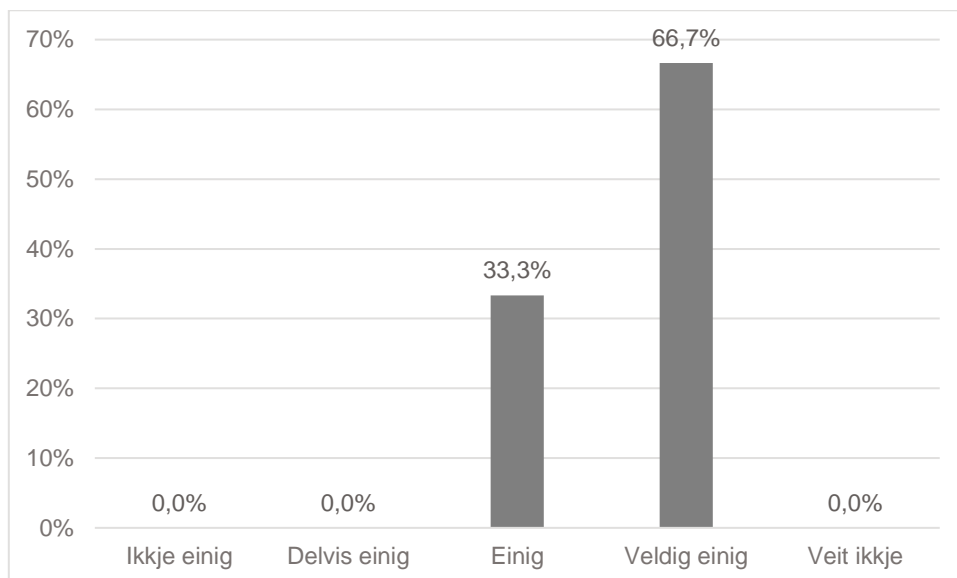
Påstand: «Et meiner fleire veker i bedrift gir elevane meir praktisk erfaring med utstyr som skulen ikkje har.»

Spørsmål 3.2

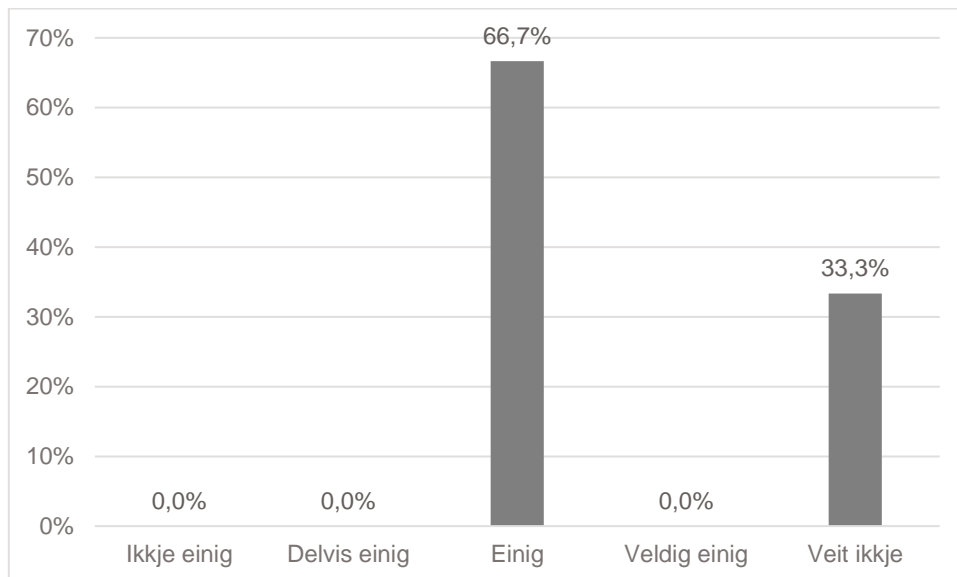
Dei var også samstemde om at ordninga bidrog til at elevane kom seg raskare ut i lære.

Påstand: «Eg meiner elevane kjem raskare ut i lære under den nye ordninga.»

Det kan sjå ut som om ordninga også har nokon positive effektar på lærarane sin faglege kunnskap.

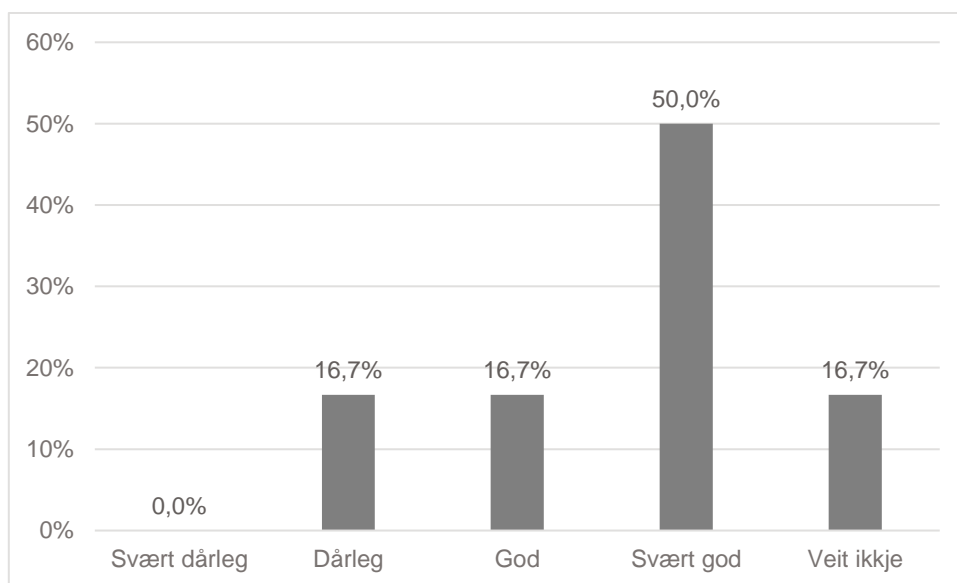
Påstand: «Den nye ordninga gir meg som lærar meir fagleg kunnskap fordi eg er meir ute i bedrifter.»

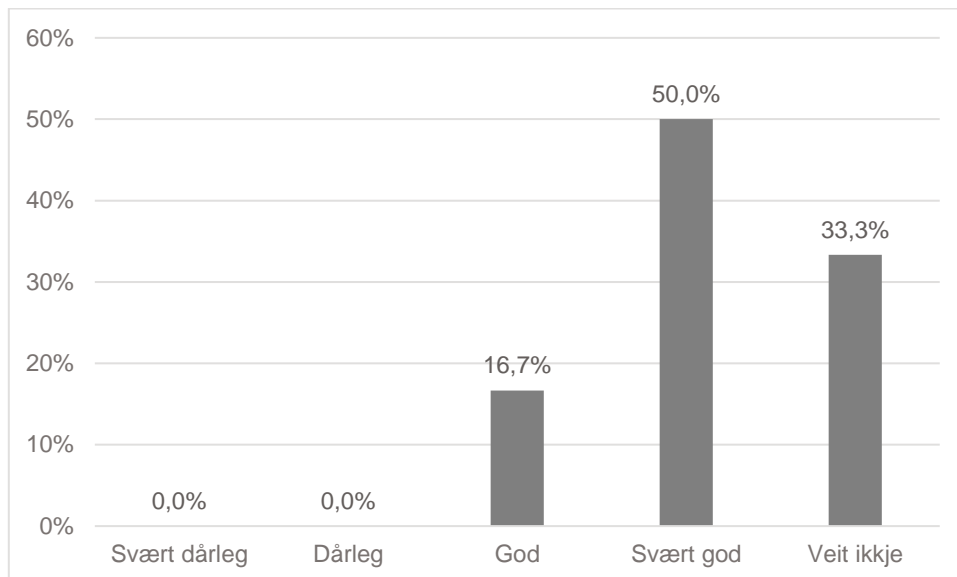
Spørsmål 3.3./3.4

I likskap med opplæringsbedriftene svarte største delen av lærerane at kontakten med bedriftene har vore god før ordninga, men det er for svake resultat til å kunne konkludere med at utviklinga under ordninga har vore positiv.

Spørsmål: «Før ordninga: Vurder kontakten mellom lærar og bedrift rundt den enkelte elev.»

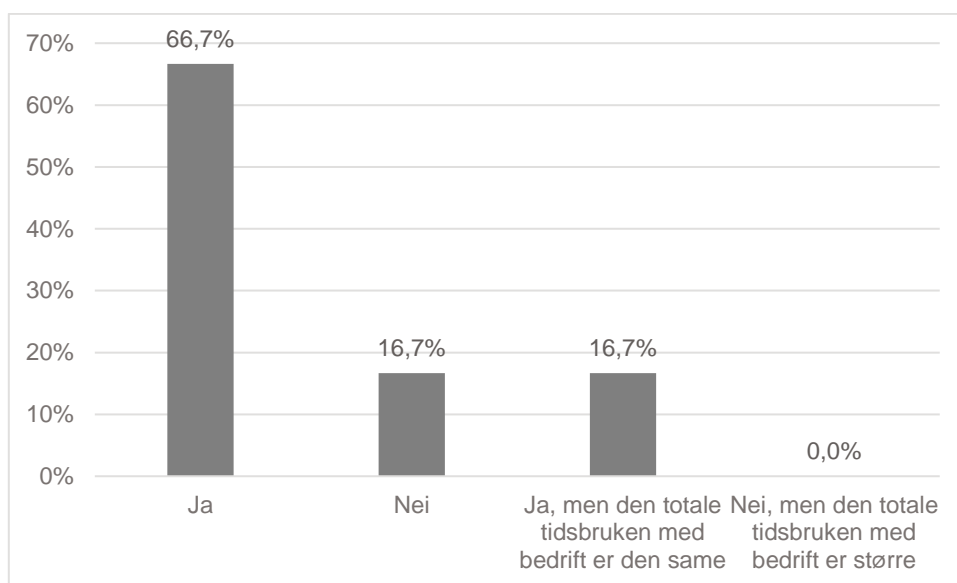
Spørsmål: «Under ordninga: Vurder kontakten mellom lærar og bedrift rundt den enkelte elev.»

Spørsmål 3.5

Det er grunnlag for å seie at ordninga har ført til fleire treffpunkt mellom bedriftene og lærarane.

Spørsmål: «Har ordninga ført til fleire treffpunkt (møte og observering av opplæring) mellom bedrift og lærar?»

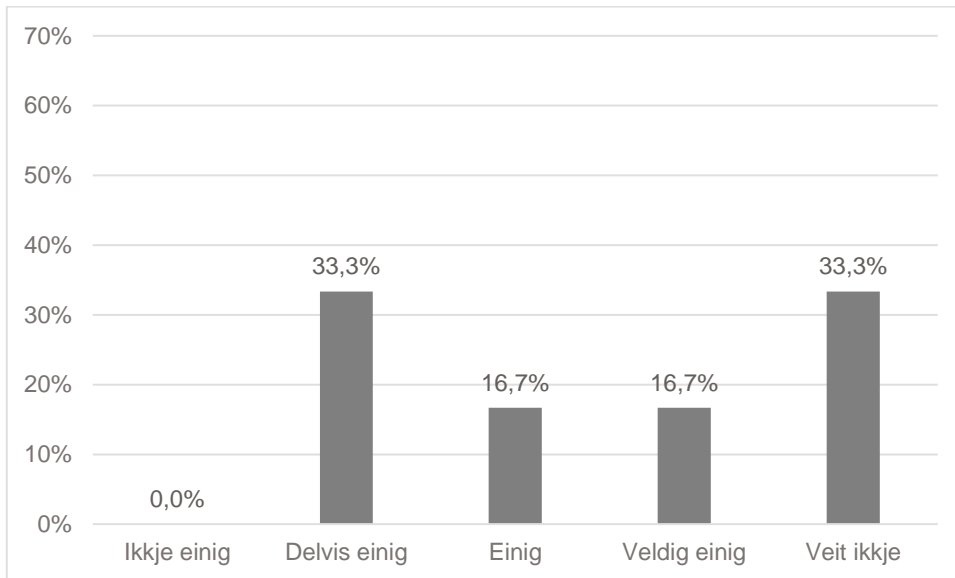

Spørsmål 3.6

Lærarane i fellesfag fekk spørsmål om elevanes utbytte i fellesfaga. To av seks svara at dei ikkje veit, medan dei resterande var «delvis einig» eller «einig» i påstanden om auka læringsutbytte.

Påstand: «Vurder påstand: Eg trur fleire veker i bedrift har ført til auka læringsutbytte i fellesfaga.»

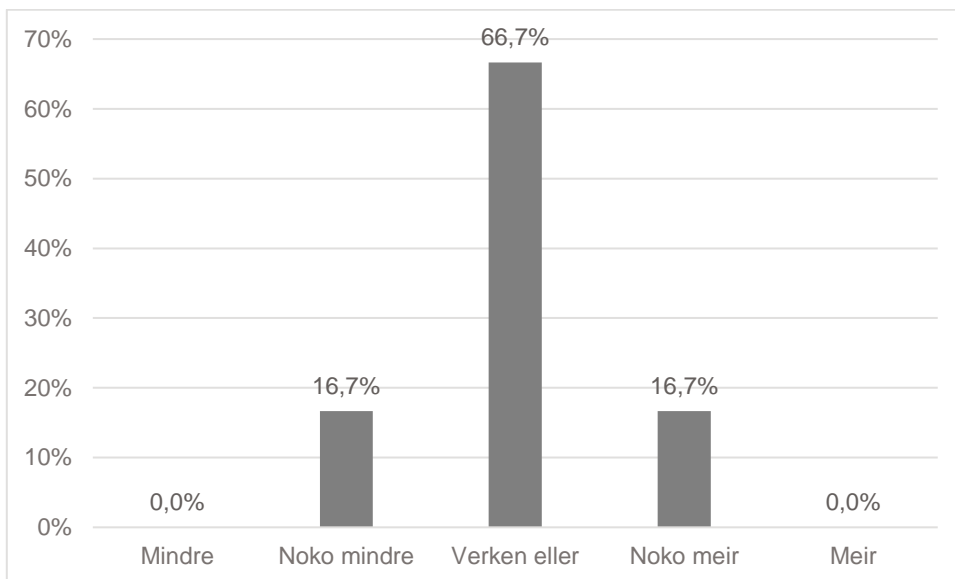

Spørsmål 3.7

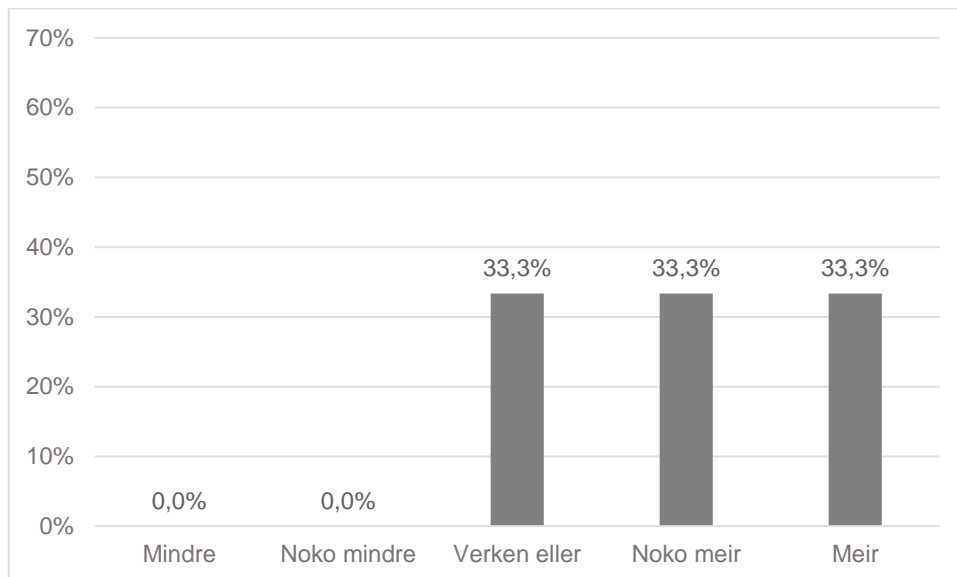
Både program og fellesfaglærarar fekk spørsmål om elevanes motivasjon i timane under ordninga.

Spørsmål: «Har elevane meir eller mindre motivasjon i timane under ny ordning?»

Responser frå lærarane i fellesfaga indikerer at det ikkje har vore nokon endring.

Responser frå lærarane i programfag tydar på at ordninga kan ha hatt positiv effekt på motivasjonen til elevane.

Basert på resultatata frå undersøkinga legg vil til nye hypotesar i spørsmålsstrukturen vår (utheva tekst) og markerer med grønt dei hypotesane som er forsterka.

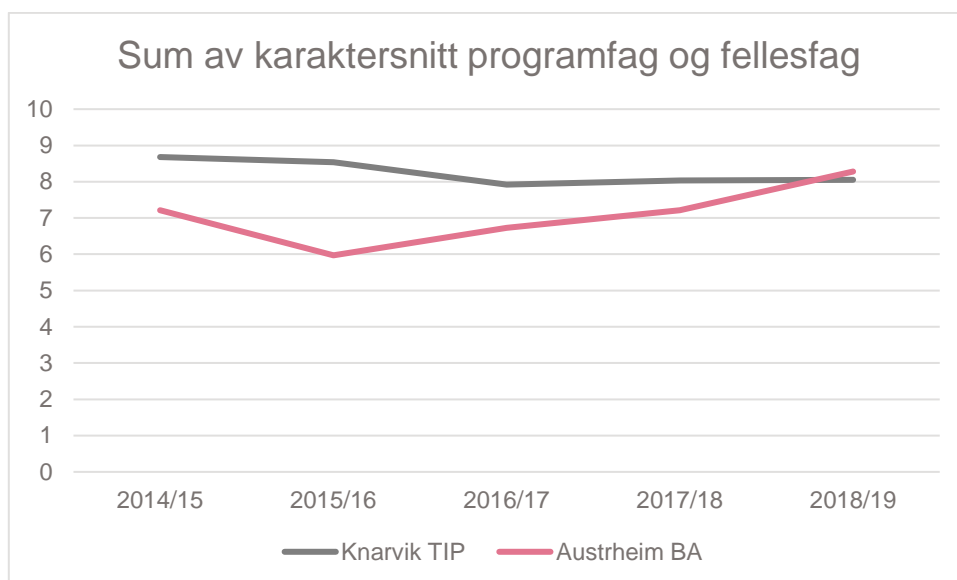
- Har ordninga ført til auka læringsutbytte?
  - Ordninga gir elevane breiare kunnskap
  - **Ordninga gir elevane erfaring med utstyr skulen ikkje har**
  - **Ordninga gir auka læringsutbytte i programfaga**
  - **Ordninga gir elevane meir motivasjon i programfaga**
- Har bedriftene fått betre lærlingar?
  - **Ordninga bidreg til å få elevane raskare ut i lære**
  - **Ordninga gir lærlingar med høgare faglege ferdigheiter**
  - Ordninga gir lærlingar med betre samarbeidsevner
  - Ordninga gir lærlingane betre føresetnad til å få arbeid etter læretid
- Er det blitt betre kontakt mellom skulene og næringslivet?
  - Ordninga har gjort det lettare for bedrifter å gje faglege tilbakemeldingar til skulen
  - **Ordninga har styrka ein allereie god kontakt mellom opplæringsbedrifter og skule**
- Har modellen endra høve for investeringar?
- Kva overføringsverdi har modellen til andre fag?

Statistikk

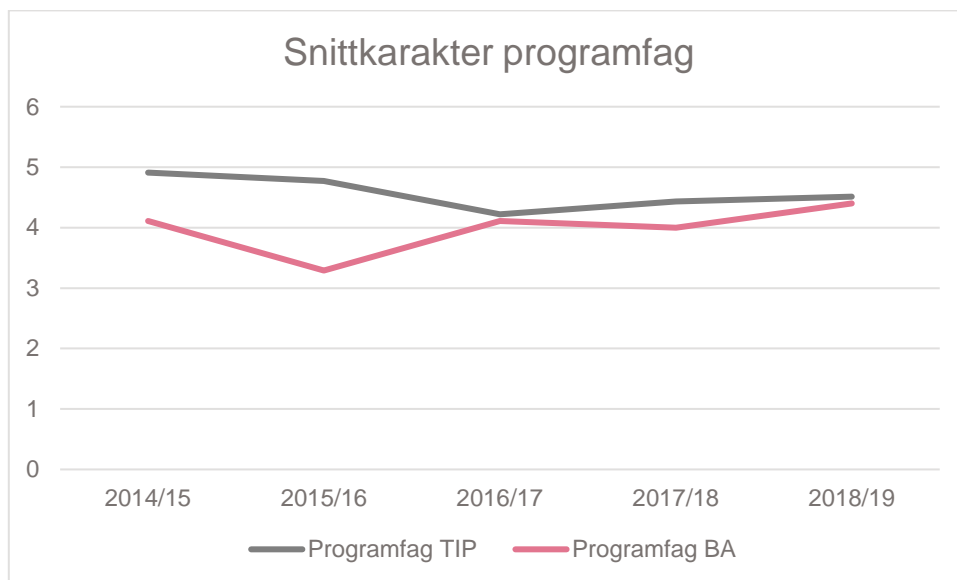
I denne delen av evaluering presenterer vi relevant statistikk som kan støtte eller svekke hypotesane.

Hypotese 1: «Ordninga gir auka læringsutbytte i programfaga»

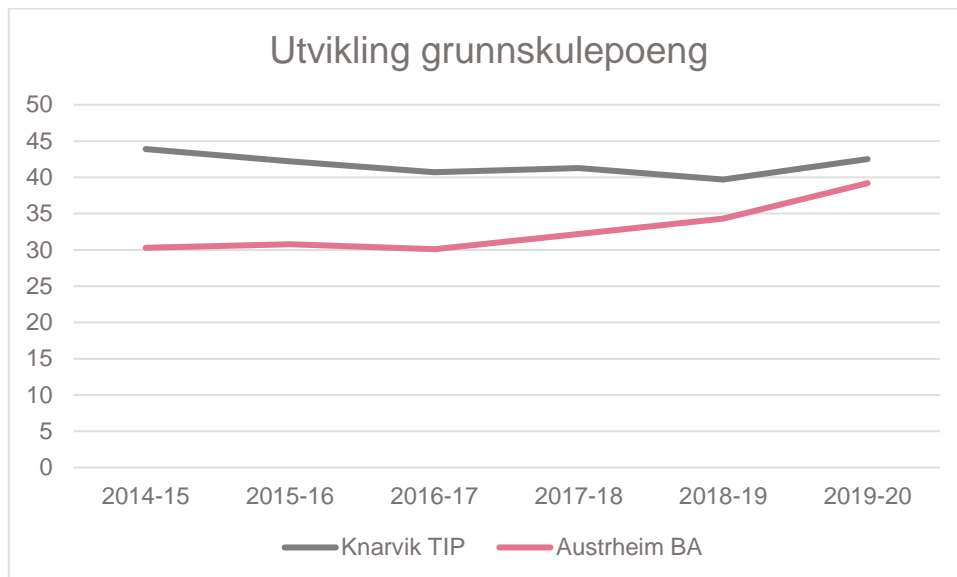
Karakterutviklinga for elevane på bygg, og anleggsteknikk (BA) på Austrheim har vore positiv. Vi ser her på summen av karaktersnittet frå fellesfag og programfag. For teknikk og industriell produksjon (TIP) på Knarvik har summen vore stabilt over perioden. For BA Austrheim har summen auka.

Utviklinga i karakterane for programfag viser at den samla positive utviklinga på BA i stor grad skuldast auka karaktersnitt frå programfag.

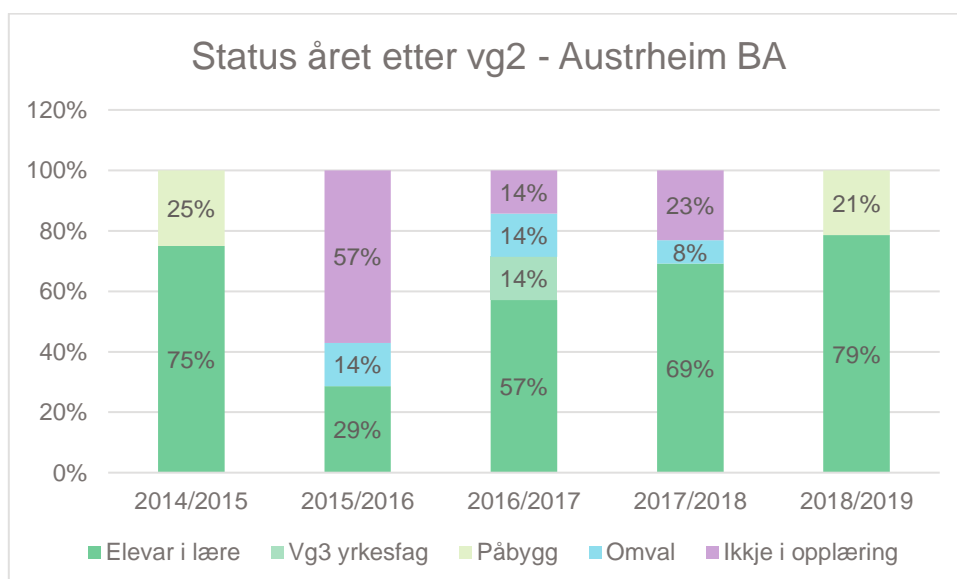
Den positive utviklinga på BA kan ha samanheng med prøveordninga, men det er umogleg å skilje ein eventuell positiv effekten frå ein elles positiv utvikling over tid. Elevane frå vg2 BA skuleåret 2018/2019 hadde litt høgare grunnskulepoeng enn årskullet før. Dette kan også påverke resultatet. Eit siste sentralt poeng er at BA på Austrheim har svært få elevar. På det lågaste over perioden er det 7 elevar som ligg som grunnlag for statistikken. Små tal er sårbare for naturleg variasjon.

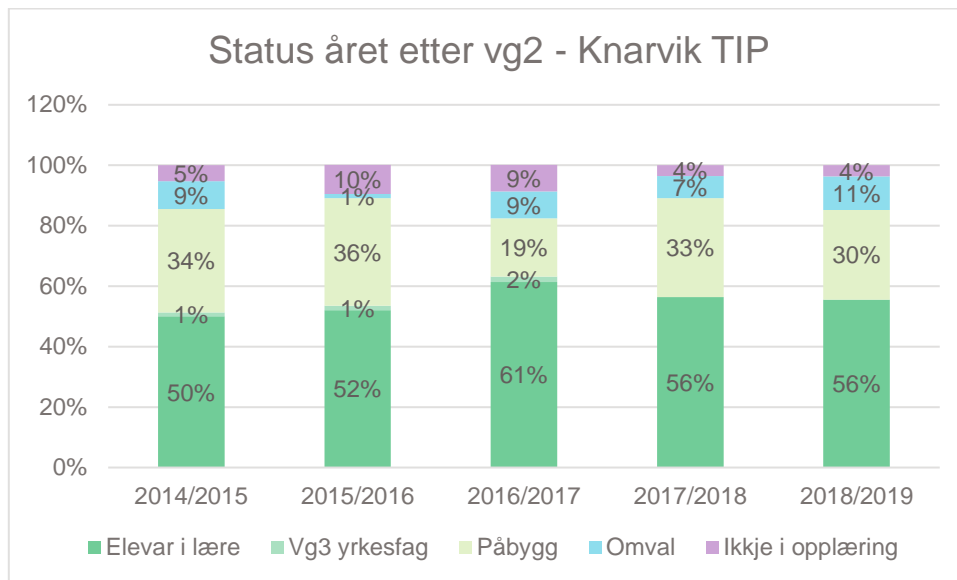

Hypotese 2: «Ordninga bidreg til å få elevane raskare ut i lære»

Dersom elevane raskare kjem seg ut i lære vil vi vente at ein større del av elevane er i lære året etter at dei fullførte vg2. Dette er ikkje noko direkte svar på spørsmålet, for mange av elevane som her står registrert som «elevar i lære» kan ha fått lærekontrakt raskare enn tidlegare år. Statistikken fortel oss likevel om det har vore utvikling i delen som kjem seg ut i lære, og andre typar overgangar.

Relativt til TIP på Knarvik har Austrheim få elevar. Elevane på BA vg2 skuleåret 18/19 talde 14 stk, mot 54 på TIP. Elevane frå prøveordninga på BA har heilt klart betre statistikk enn åra før, men det er få personar. Vi finn ikkje igjen den same utviklinga i tala for TIP. Her er tala omlag dei same som året før, og lågare enn for vg2 elevane frå skuleåret 2016/2017.

Statistikken gir støtte til følgende hypotese, men berre for BA på Austrheim:

- *Ordninga bidreg til å få elevane raskare ut i lære*
- *Ordninga gir auka læringsutbytte i programfaga*

Kontaktinformasjon:

Johanne Sognefest-Haaland
Rådgjevar statistikk og analyse

Seksjon for Forsking, kompetanse og internasjonalisering
Avdeling for innovasjon og næringsutvikling

Tlf: + 47 99 26 10 04